

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
नेपाल प्रहरी प्रधान कार्यालय
(मानवश्रोत विकास विभाग, भर्ना छनौट शाखा)
नक्साल, काठमाण्डौ ।

प्राविधिक प्रहरी नायव निरीक्षक (फार्मैसी असिस्टेन्ट) पदको खुला प्रतियोगितात्मक
परीक्षाको पाठ्यक्रम

सेवा: नेपाल प्रहरी
उपसमूह: स्वास्थ्य

समूह: प्राविधिक प्रहरी
श्रेणी: राजपत्र अनङ्कित प्रथम

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

क्र.सं.	परीक्षा चरण	विवरण	पूर्णाङ्क
१.	प्रथम चरण	प्रारम्भिक तथा विस्तृत स्वास्थ्य परीक्षण	-
२.	द्वितीय चरण	लिखित परीक्षा	२००
३.	तृतीय चरण	विशेष स्वास्थ्य परीक्षण	-
४.	चतुर्थ चरण	अन्तरवार्ता	३०

प्रथम चरण:- प्रारम्भिक तथा विस्तृत स्वास्थ्य परीक्षण

- प्रहरी सेवाको पदमा नियुक्ति र बढुवा गर्दा अपनाउनु पर्ने सामान्य सिद्धान्त, २०६९ को अनुसूची-६ र ८ बमोजिम हुने ।

द्वितीय चरण:- लिखित परीक्षा योजना (Written Examination Scheme)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या अङ्कभार	समय
प्रथम	Professional and Service Specific Test (PSST)	१००	४०	वस्तुगत बहुवैकल्पिक प्रश्न (Multiple Choice)	५० प्रश्न × २ अंक = १००	४५ मिनेट
द्वितीय		१००	४०	विषयगत (Subjective)	<u>छोटो उत्तर</u> ८ प्रश्न × ५ अंक = ४० <u>लामो उत्तर</u> ६ प्रश्न × १० अंक = ६०	२ घण्टा ३० मिनेट

तृतीय चरण:- विशेष स्वास्थ्य परीक्षण

- प्रहरी सेवाको पदमा नियुक्ति र बढुवा गर्दा अपनाउनु पर्ने सामान्य सिद्धान्त, २०६९ को अनुसूची-९ बमोजिम हुने ।

चतुर्थ चरण:- अन्तरवार्ता (Interview)

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
अन्तरवार्ता	३०	मौखिक

१. यो पाठ्यक्रमको योजना अनुसार दुई पत्रको लिखित परीक्षा हुनेछ ।
२. लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
३. पाठ्यक्रमको प्रथम र द्वितीय पत्रको विषयवस्तु एउटै हुनेछ ।
४. प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
५. लिखित परीक्षाको प्रथम तथा द्वितीय पत्रको पाठ्यक्रमका इकाइहरूको प्रश्नहरूको संख्या निम्नानुसार हुनेछ ।

प्रथम पत्रका एकाइ	१	२	३	४	५	६	७	८
प्रथम पत्रका प्रश्न संख्या	८	८	५	४	८	६	६	५
द्वितीय पत्रका खण्ड	खण्ड-क (A)			खण्ड-ख (B)			खण्ड-ग (C)	
द्वितीय पत्रका एकाइ	१	२	३	४	५	६	७	८
द्वितीय पत्रका	छोटो	२		४			२	
प्रश्न संख्या	लामो	३		३			-	

६. यस पाठ्यक्रममा जे सुकै कुरा लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन नियमहरू तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा रहेको सम्झनु पर्छ ।
७. वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको उत्तर सही दिएमा प्रत्येक सही उत्तर बापत २ (दुई) अंक दिईने छ भने गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २०% अंक कट्टा गरिने छ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अंक दिईने छैन र अंक कट्टा पनि गरिने छैन ।
८. द्वितीय पत्रको विषयगत प्रश्नका लागि तोकिएका १० अङ्कका प्रश्नहरूको हकमा १० अङ्कको एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग(Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिनेछ ।
९. द्वितीय पत्रको पाठ्यक्रमलाई ३ वटा खण्डमा विभाजन गरिएको छ । ३ वटा खण्डको लागि ३ वटै उत्तरपुस्तिका दिईनेछ र परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
१०. यस भन्दा अगाडि लागू भएको माथि उल्लेखित समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ ।

पाठ्यक्रम लागू मिति:- २०७९/१०/१९ गते ।

लिखित परीक्षा (Written Examination)

प्रथम र द्वितीय पत्र :-Professional and Service Specific Test (PSST)

खण्ड “क” (Section-A)

1. Development of Pharmacy and Drug Legislation in Nepal.

- 1.1. Development of Pharmacy and Pharmaceutical Institutions in Nepal.
- 1.2. औषधि ऐन, २०३५:गुणस्तरीय औषधिको उत्पादन, निकासी, पैठारी, बिक्री वितरण, र संचय सम्बन्धी व्यवस्था, औषधिको वर्गिकरण र नेपालमा प्रतिबन्धित औषधिहरू ।
- 1.3. औषधी ऐन, २०३५ र त्यस अन्तर्गत जारी गरिएको देहायका नियमावली तथा संहिताहरू:
  - 1.3.1. औषधी दर्ता नियमावली, २०३८
  - 1.3.2. औषधी परामर्श परिषद र औषधि सल्लाहकार समिति गठन नियमावली, २०३७
  - 1.3.3. औषधी जांचबुझ तथा निरीक्षण नियमावली, २०४०
  - 1.3.4. औषधी स्तर नियमावली, २०४३
  - 1.3.5. औषधी उत्पादन संहिता, २०४१
- 1.4. Use of Pharmacopoeia and pharmacopoeias recognized in Nepal
- 1.5. National Health Policy and National Drug Policy

2. Dispensing and Hospital Pharmacy

- 2.1. Prescription, proper handling of prescription, Incompatibilities, Adverse drug reactions.
- 2.2. Pharmaceutical dosage forms, Dispensing of pharmaceutical preparations.
- 2.3. Pharmaceutical additives.
- 2.4. Roles of Pharmacist in hospital and community, Patient counseling
- 2.5. National Formulary and Hospital Formulary
- 2.6. Standard Treatment Schedules and rational use of drugs.
- 2.7. Drug Interaction and Therapeutic drug monitoring
- 2.8. Drug distribution system in Hospital and Drug Information

3. Emergency and Pharmaceutical Care

- 3.1. Basic knowledge of first aid; various medical conditions requiring first aid.
- 3.2. Principle and strategy of Primary Health Care in context to National Health Policy
- 3.3. Maternal and Child Health Care.
- 3.4. Drugs used in special condition
- 3.5. Taking medication history and patient complaint

खण्ड “ख” (Section-B)

4. Pharmacognosy

- 4.1. Drying, storage, and quality control of herbal drugs
- 4.2. Extraction process and isolation of active ingredients.

5. Pharmaceutical Analysis

- 5.1. Fundamental titrimetric analysis, acid-base titration.
- 5.2. Basic principle of spectroscopic methods of analysis, Visible and ultra-violet spectroscopy.
- 5.3. Separation techniques, Column, Paper, Thin layer chromatography
- 5.4. Principles of microbiological assay of antibiotics and vitamins.

5.5. Sampling technique and use of statistics.

6. Pharmacology & Microbiology

6.1. Mechanism and action of drugs, their safety, uses and mode of administration.

6.2. Basic knowledge of Pharmacokinetics and pharmacodynamics.

6.3. Basic principles of immunology, sterility and pyrogen testing

7. Inventory Control & Drug Supply Management

7.1. Logistics management and distribution.

7.2. Cost recovery drug scheme

7.3. Concept of Essential Drugs

7.4. Storage of drugs

खण्ड “ग” (Section-C)

८. सामान्य ज्ञान तथा नेपाल प्रहरी सेवा सम्बन्धी

क. नेपालको भूगोल सम्बन्धी सामान्य जानकारी (भौगोलिक अवस्था, स्वरूप, किसिम र विशेषताहरू, हावापानीको किसिम र विशेषता, जल सम्पदा: स्थिति र महत्व, वन सम्पदा: अवस्था र महत्व, नेपालका प्रमुख हिमशिखरहरू, तालतलैया, झरना, भञ्ज्याङ।

ख. इतिहास र संस्कृति सम्बन्धी सामान्य जानकारी (आधुनिक नेपालको इतिहास (पृथ्वीनारायण शाह देखी हालसम्म), नेपालको सांस्कृतिक, धार्मिक एवं मौलिक परम्परा, जातजाति, भाषाभाषी, कला र साहित्य सम्बन्धी सामान्य जानकारी।

ग. नेपालको वर्तमान संविधान २०७२ का मुख्य-मुख्य व्यवस्थाहरू।

घ. जनसंख्या र वातावरण सम्बन्धी सामान्य जानकारी (जनसंख्या, शहरीकरण, बसोवास (बँसाईसराई), जैविक विविधता, जलवायु परिवर्तन, वातावरण तथा प्रदूषण)

ङ. समसामायिक घटना तथा नविनतम् विषयवस्तुहरू: (राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका राजनैतिक, सामाजिक, आर्थिक, वैज्ञानिक, सांस्कृतिक, खेलकूद, पुरस्कार, कला साहित्य, संगित सम्बन्धी)

च. नेपाल प्रहरीको पृष्ठभूमि (वि.स. २००७ साल देखि हालसम्म) र वर्तमान अवस्था।

छ. प्रहरी ऐन, २०१२ र प्रहरी नियमावली, २०७१ (संशोधन सहित) का मुख्य-मुख्य व्यवस्थाहरू(संगठनात्मक स्वरूप, सेवाको प्रकार, दर्ज्यानी चिन्ह, पद तथा श्रेणी सेवा, शर्त र सुविधा, प्रहरी आचरण, नियुक्ति र अवकाश सम्बन्धी व्यवस्था)

ज. विविध:- नेपाल प्रहरी र अन्य सुरक्षा निकायहरू (नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल र राष्ट्रिय अनुसन्धान विभाग) संगको सम्बन्ध, सार्क, संयुक्त राष्ट्रसंघ र इन्टरपोल सम्बन्धी जानकारी।

लिखित परीक्षाको नमूना प्रश्नपत्र

वस्तुगत बहुवैकल्पिक प्रश्न (Multiple Choice Question)

1. Study of “What body does to the drugs” is called as;
  - a) Bioavailability
  - b) Pharmacokinetics
  - c) Pharmacodynamics
  - d) Side effects
2. Types of sources of drug information is
  - a) Primary source
  - b) Secondary source
  - c) Tertiary source
  - d) All of the above
3. Full form of DTC is:
  - a) Drug and Therapeutic Committee
  - b) Drug and Treatment Council
  - c) Drug and Therapeutic Council
  - d) Disease and Therapeutic Committee
4. In Pharmacy, ADR Stands for:
  - a) Acute drug reaction
  - b) Adverse drug reaction
  - c) Adverse drug resistance
  - d) Adrenaline drug resistance
5. Which activity is not included in good pharmacy practice?
  - a) Activities associated with promotion of good health
  - b) Activities associated with supply and use of medicine
  - c) To be involved in clinical practice in case of emergency
  - d) Participation in pharmacovigilance programme.

छोटो प्रश्न (Short Question)

1. In the present context of pharmaceutical development, discuss the role of Drug and Therapeutic Committee.
2. What the principles, general methodology of microbiological assay of antibiotics and vitamins.

लामो प्रश्न (Long Question)

1. Explain in detail the medicines distribution system in hospital pharmacy with their merits and demerits.
2. What is drug interaction? Write down the types of drug interaction with two examples of each type.

-समाप्त-